

Kurgudan hakikate...

'Karışık **Kitap**'; sahtelikle bu kadar kuşatılmışken, hakikatin kapılarını açmaya uğraşan Uyaroğlu'nun yapıp etmelerimizi sorgulamamızı istediği metinler toplamı

KAAN EGEMEN

Bir kitaba kaç tane farklı okuma ya da edebi tür yerleştirilebilir? Şair İsmail Uyaroğlu, dizeleri dışındaki üretimlerini, kişisel antoloji benzeri bir **kitapta** topladı: **Karışık Kitap**.

Mevzuyu bulandırıp, insanların da kafasını karıştırmak gibi bir niyeti yok Uyaroğlu'nun. Ayrıca, ortaya koyduğu her şeyi çerçi benzeri bir yaklaşımla **sergileme** hali de sezilmiyor **kitapta**. Peki, öyleyse nedir bu çalışmanın amacı? Bu soruya, bir başkasıyla yanıt verebiliriz: İlla bir amaç aramak mı lazım?

Kitapta yer alan bütün türler bir açikoturumu çağrıştırıyor. Her aradan sonra başka bir konu açılıyor ve okur, farklı mekânlarda geziniyor. Bir ara karanlık bir tünele dalıyoruz, öykülerin ardından aforizmalarla rahatlıyoruz. Daha doğrusu rahatladığımızı sanıyoruz. Oraya sonra geliriz.

Yazar, kimi öykülerinde sakince uyarıyor okuru, bazılarında ise âdeta tokat atıp bizi kendimize getiriyor. Hayatın ne kadar boş olduğunu anlatırken hüznün de korkuların da kapılarını çalıyor. Hayat gibi öyküler bunlar. "Memur" öyküsündeki

betimleme ise hemen her gün birkaç dakika aklımızdan geçirdiklerimizi yansıtıyor:

"Bütün gün duvara bakıyordu. Hep aynı duvara. Hemen karşısında, masasından iki adım ötede dikilen betona. Dışarıda kent uğuldayıp duruyordu. Arada bir uzağındaki pencereye, pencereden gülümseyen göğe kayıyordu bakışları ama sonunda gene odaya dönüyor ve o krem rengi, soğuk yüzeye çarpıp parçalanıyordu. Kimsenin fark etmediği, yalnız kendisinin duyduğu bir gürültüyle."

Uyaroğlu'nun öyküleri, bir bakıma hayatımızın belli kesitlerinden kotarılmış bir belgesel gibi.

Öte yandan yazar, bizimle oyun da oynuyor sanki. Yeryüzünün cehennemine işaret edip öte tarafla ilgili kararsızlık duyumsayanları iyiden iyie şüpheye düşürüyor. Çünkü dünya neredeyse bütünüyle delilikle kaplı; Uyaroğlu, işte buralara dokunarak ilerliyor. Bu anlamda kısıcak ve son derece etkileyici "Terapi" isimli öykü, yine hepimize sesleniyor; bastırığımız deliliğimizi açığa çıkarmak ister gibi 5-10 satırla meseleyi bağliyor.

'Ayağı yere basmayan şairlere'

Az önce açtığım paranteze geri döneyim: İsmail Uyaroğlu'nun "Es-

tikçe" adını verdiği aforizmalar-değüniler bölümü, ilk bakışta yoğun öykülerin sonrasında bir ferahlık veriyor gibi duruyor. Fakat acele etmeyin çünkü kısa olan her zaman başa bela açar; insan, onlarla karşılaşınca düşünmek için geniş zamana ihtiyaç duyar.

Uyaroğlu, aforizma-değünileriyle dünyayı sarıp sarmalıyor gibi duruyor ancak bir yandan da yeryüzünün dışına taşıyor. Yani çoğu zaman göremediğimiz, dikkatimizden kaçan ya da karanlıkta kalan gerçeklere veya gerçeküstü hallerle gönderme yapıyor.

Şöyle de diyebiliriz: **Kitapta** şiir yok ama onu aratmayacak kadar şiirsellik var. Yani dünyayı kuran ve gidişatı bozan pek çok düzeyden söz etmek mümkün. Aforizma-değünilerde bunu rahatlıkla görebiliyoruz. Mesela "Bütün şairler birer deli adaydır aşlında, şiir kurtarır onları" cümlesinde olduğu gibi.

Aforizma-değüniler

Uyaroğlu'nun, **kitap** boyunca süren eleştirel tutumunun zirve noktası aforizma-değüniler. Orada hayatın her yönüne bir atf var mutlaka. Ayrıca edebiyata, şiire, tiyatroya; pazar haline geldiğine inandığı her şeye dair çıkmalar mevcut. Ana fikir ise onur; "ayağı yere basmayan" şairlere değünirken gerçekte hepimize bir şeyler söylüyor yazar.

Bunca şeyin arasında tarihten söz etmeden olmaz. Uyaroğlu, tarihle "Surların Arkası" oyunuyla haşır neşir oluyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun hızla gittiği çöküş dönemini konu alan metin, Deli İbrahim'den Kösem Sultan'a, oradan da IV. Meh-

KARIŞIK KİTAP
İsmail Uyaroğlu
Yayınevi: Yapı Kredi Yayınları

met'e varan saltanat tezgâhlarına uzanıyor. Uyaroğlu, belli ki geniş bir araştırma yapmış; oyunun tarihi göndermelerinden, kurgusu ve diyaloglarından anlaşılıyor bu durum.

Kitabın sonunda Uyaroğlu'nun kendi tarihini anlattığı satırları; "Çocukluğum: Acıya Bulanmış Yıllar" başlıklı metni de es geçmeyelim. Bugün televizyonda ayıla bayıla izlediğimiz drama dizilerinin hiçbirinin anlatmaya cesaret edemeyeceği bir hikâye bu. Bizi vicdan yoksunluğu, umursamazlık ve öfke barındıran hayatın hakiki sokaklarına götüren bir yazı.

Karışık **Kitap**, adıyla paralellik gösteren, zamanlar ve türler arasında bizi yolculuğa çıkaran, bazen güldüren, çoğunlukla da yaşamın gerçek yüzünü yansıtan ve bizi sürekli düşündüren bir çalışma. Sahtelikle bu kadar kuşatılmışken hakikatin kapılarını açmaya uğraşan Uyaroğlu'nun, yapıp etmelerimizi sorgulamamızı istediği metinler toplamı.